

PRAVA PITANJA

BUDUĆNOST TRŽIŠTA RADA

Zagreb, 4. travnja 2024. godine

HUP
Hrvatska udruga poslodavaca

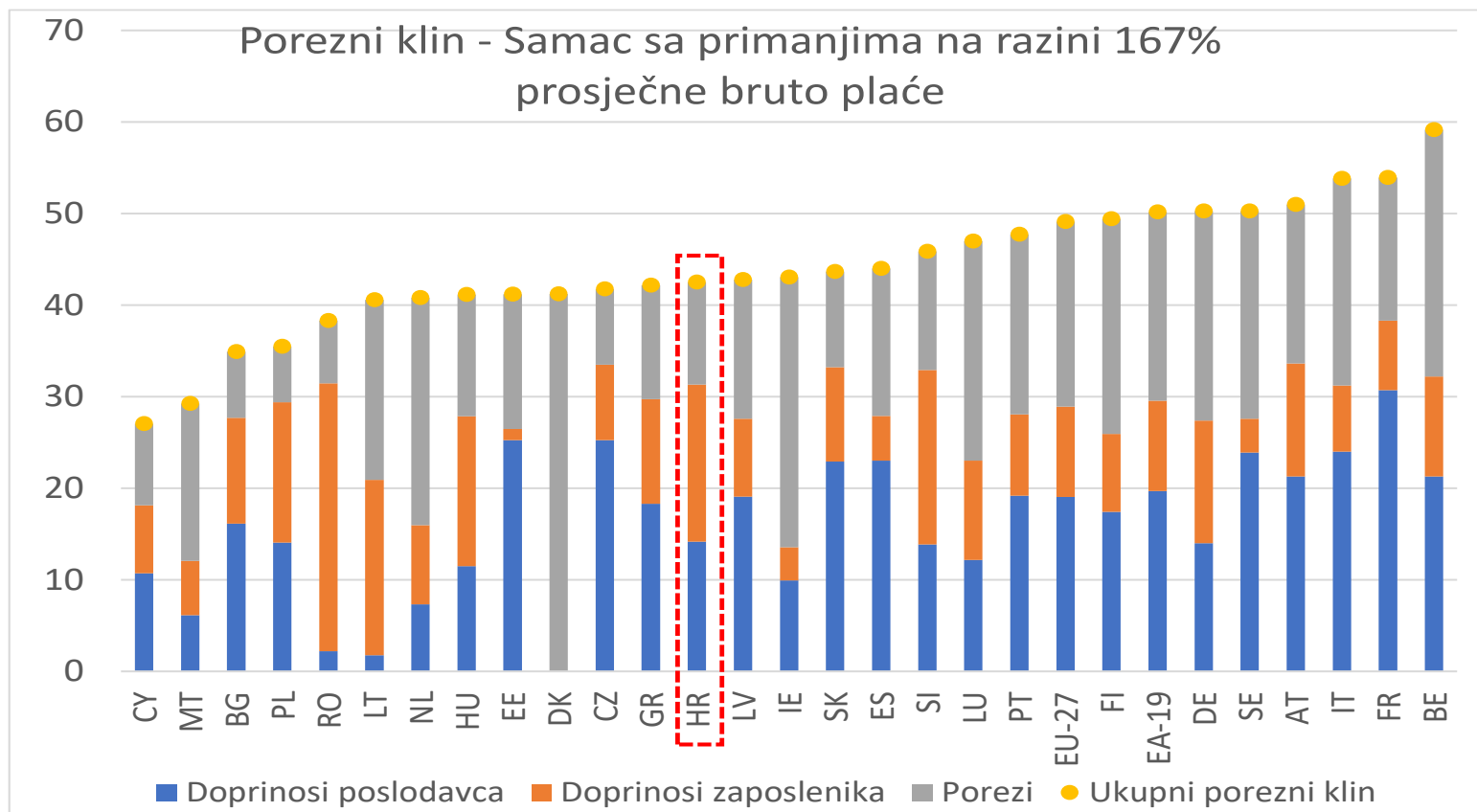

KLJUČNI ALATI ZA SNAŽNO TRŽIŠTE RADA BUDUĆNOSTI:

- Porezno rasteretiti rad
- Stimulativno smanjiti porezni klin na srednje i više plaće
- Fleksibilizirati Zakon o radu
- Aktivirati raspoloživu radnu snagu u Hrvatskoj
- Uskladiti obrazovne programe s potrebama tržišta rada
- Riješiti prepreke za dolazak stranih studenata iz trećih zemalja
- Vratiti dio emigriranih građana na domaće tržište rada
- Zakon o strancima s politikama za privlačenje visokokvalificiranih radnika iz inozemstva

**„Najbolja demografska politika je
sigurno i dobro plaćeno radno mjesto”**

POREZNO RASTERETITI RAD

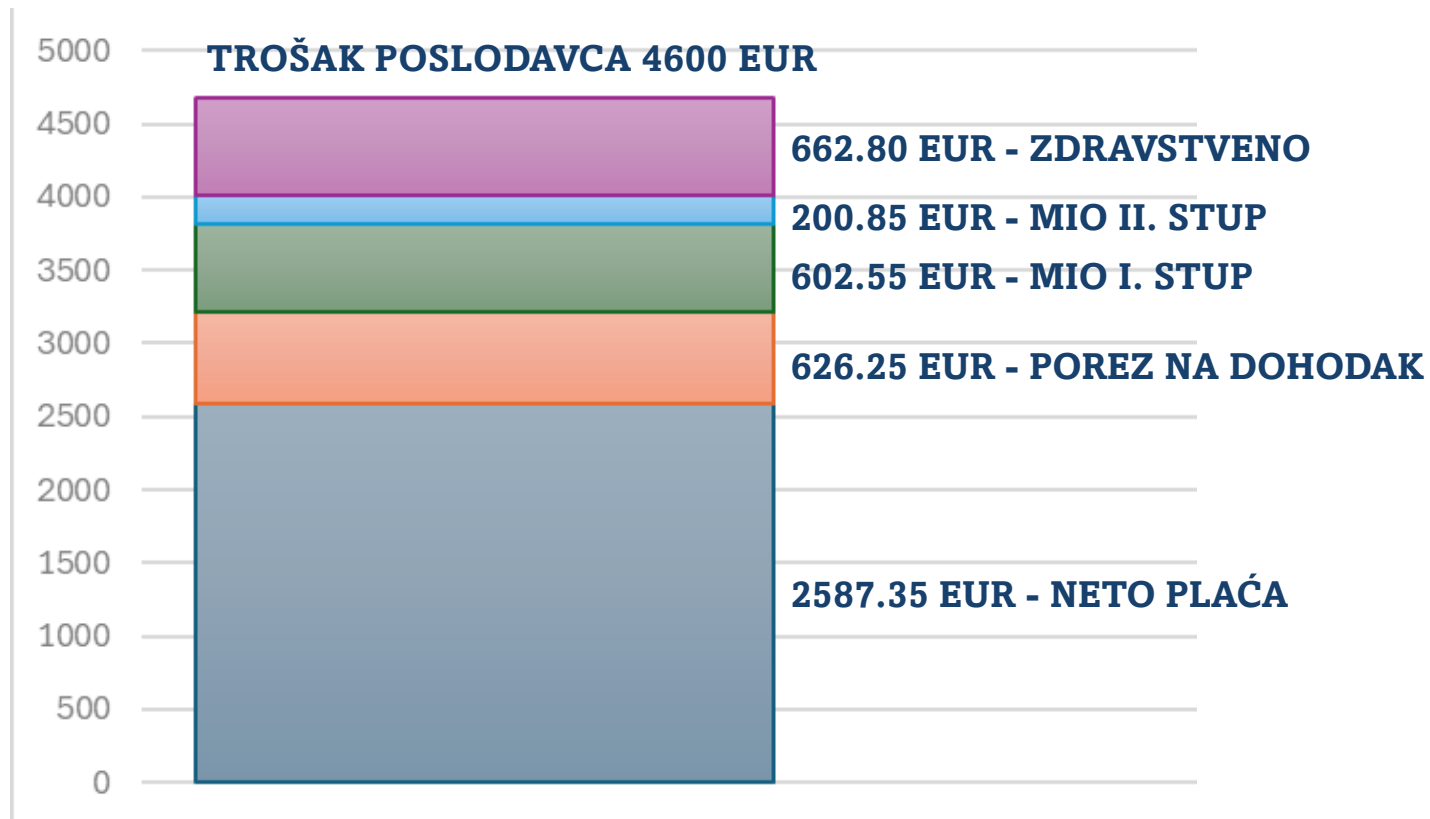

Hrvatska na plaću od 1500 EUR neto ima porezni klin od 42.5% čime je među skupljim državama za poslodavce u CEE regiji

Manje poreze na rad od Hrvatske ima 12 zemalja EU

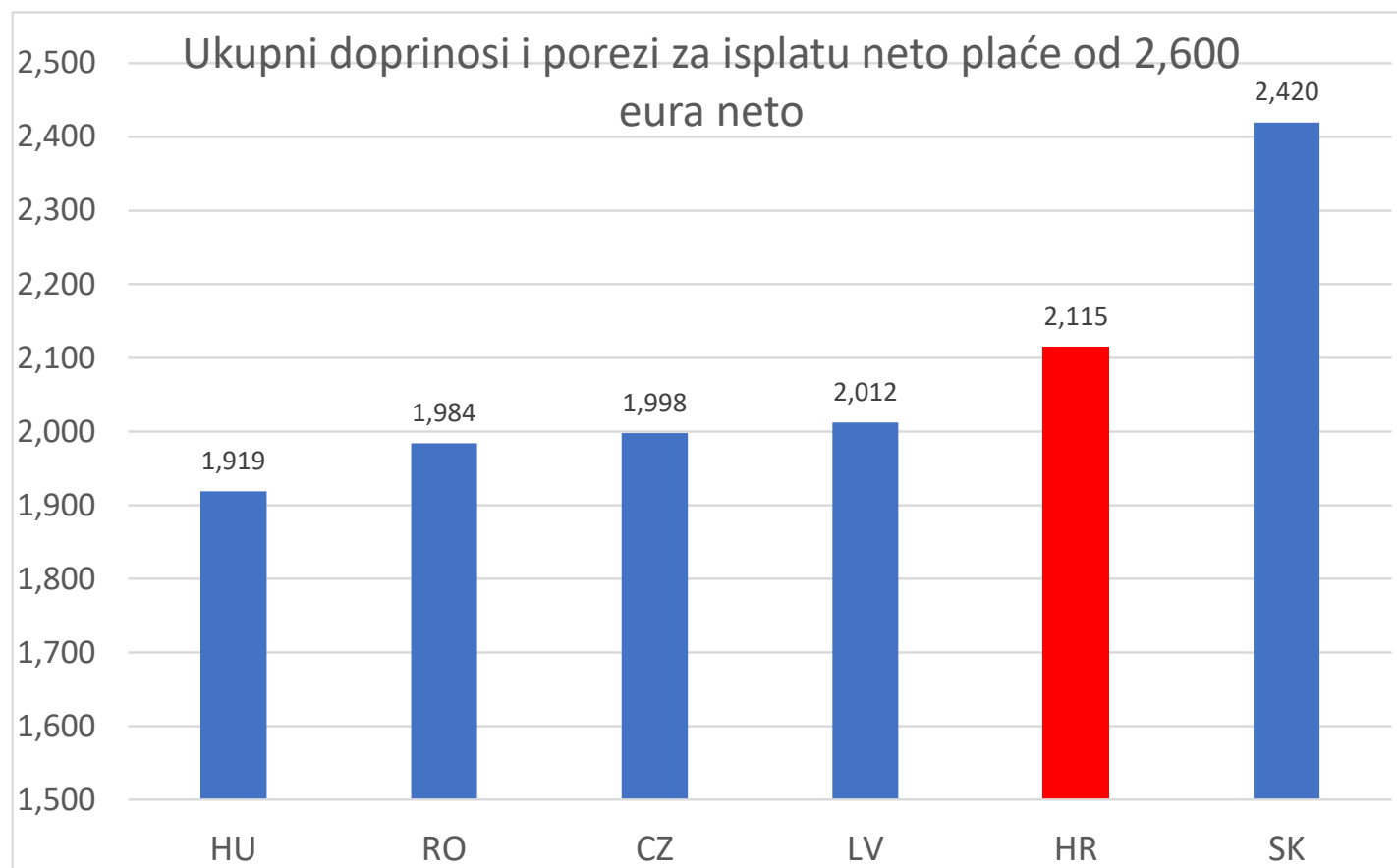
SMANJITI POREZNI KLIN NA SREDNJE I VIŠE PLAĆE

- Ukupni trošak kojeg poslodavac snosi za isplatu plaće od oko 2600 EUR neto koju primaju primjerice inženjeri, IT stručnjaci, liječnici, znanstvenici iznosi čak 4680 EUR.
- Državi ide 1891.60 EUR od čega 662.80 EUR za doprinos za zdravstveno, 602.55 EUR za MIO I. stup, te 626.25 EUR poreza na dohodak.
- Lokalna samouprava bilježi suficit stoga ima prostor dodatno smanjiti porez na dohodak te podići prag za primjenu više porezne stope

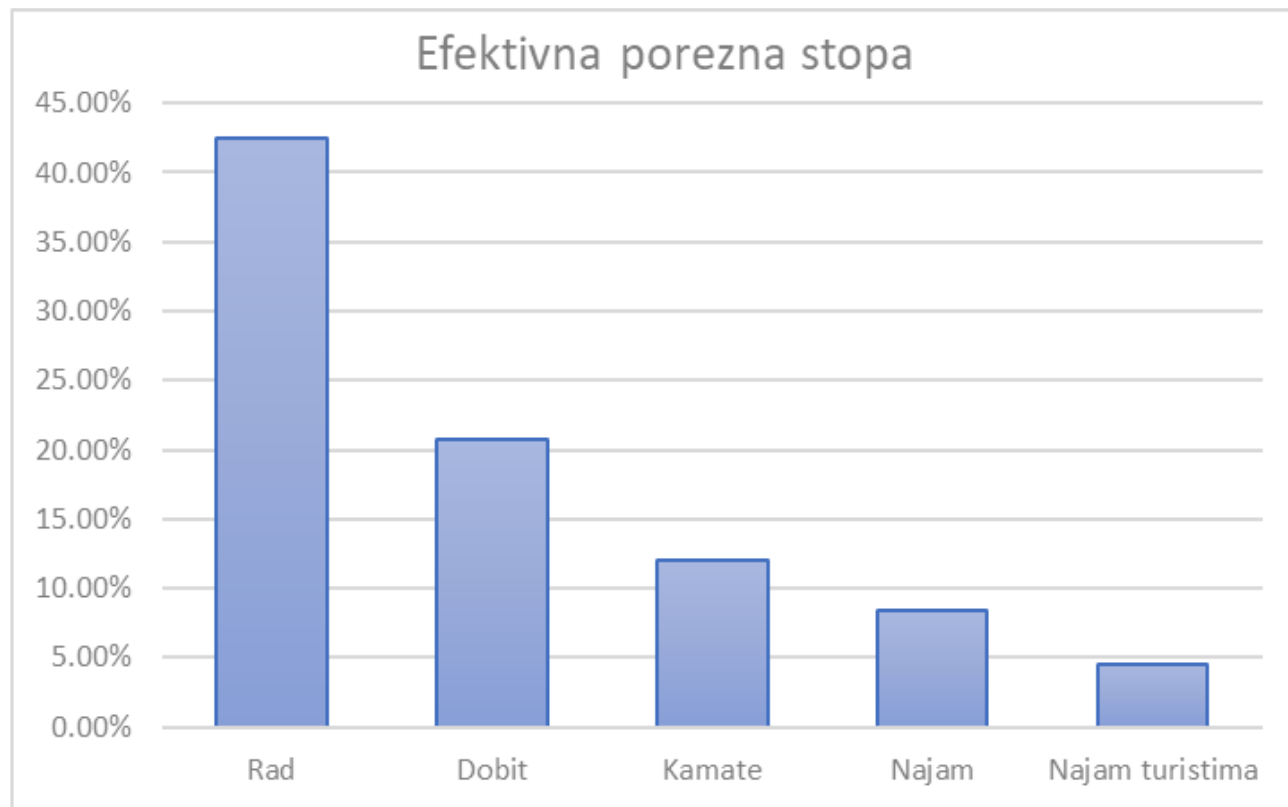

POREZNI KLIN PRIBLIŽITI PROSJEKU CEE REGIJE

- **Trošak poslodavca u Češkoj niži je za 117 eura**
- **Trošak poslodavca u Rumunjskoj niži je za 131 euro**
- **Trošak poslodavca u Mađarskoj niži je za 211 eura**
- Za jaču konkurentnost, porezni klin treba smanjiti na razinu strukturno usporedivih zemlja CEE regije gdje je porezni klin na srednjim i visokim razinama osobnog dohotka uglavnom niži nego u Hrvatskoj

IZJEDNAČITI POREZNI TRETMAN PRIHODA OD RADA I RENTE

- **Efektivna stopa kojom se oporezuje prihod od najma turistima (1-10%) manja je 10 puta od efektivne stope na rad.**
- Ulaganje u nekretnine za najam postaje porezna oaza. Kada bi ulaganja u industriju i proizvodnju imala isti tretman imali bismo milijarde eura plasmana u proizvodnju.
- **Negativni utjecaji rentijerstva:** negativno utječe na ambiciju obrazovanja, ravnomjerni razvoj ekonomije, tržište rada te iseljavanje talenata, napuhuje se cijene nekretnina pa mladi ljudi ne mogu riješiti stambeno pitanje, energetska, prometna i ostala komunalna infrastruktura je preopterećena.

FLEKSIBILIZIRATI ZAKON O RADU

- Donijeti novi Zakon o radu koji odgovara potrebama radnika današnjice, a ne generacijama naših roditelja
- Mladi žele fleksibilnije uvjete rada, rad od kuće, fleksibilnije radno vrijeme, jednostavniju promjenu radnog mjesta, napredovanje i usavršavanje

MJERE:

- Administrativno rasteretiti radne odnose – povećati prag broja zaposlenika za obvezu donošenja pravilnika o radu s 20 na 35 radnika ili isključiti obvezu uređenja „organizacije rada” kroz pravilnik o radu; omogućiti sklapanje ugovora o radu naprednim elektroničkim potpisom; jasnije odredbe kod ugovora o radu na izdvojenom mjestu rada i rada na daljinu
- Sukladno praksi u velikoj većini članica EU, definirati stanku kao odmor, a ne kao dio radnog vremena
- Brisati obvezu za poslodavce da se u otkazima ugovora o radu vodi računa o starosti i trajanju radnog odnosa
- Ukinuti obvezu vraćanja radnika na rad te nadomještanja te obveze isplatom odgovarajuće novčane naknade
- Olakšanje uvjeta otkaza ugovora čelnim ljudima kompanija u privatnom te državnom vlasništvu te izvršnim zaposlenicima bez obveze navođenja razloga a uslijed gubitka povjerenja vlasnika

„Zakon o radu mora štiti radnika, a ne radno mjesto”

AKTIVACIJA RADNO AKTIVNIH I POVRATAK EMIGRANATA

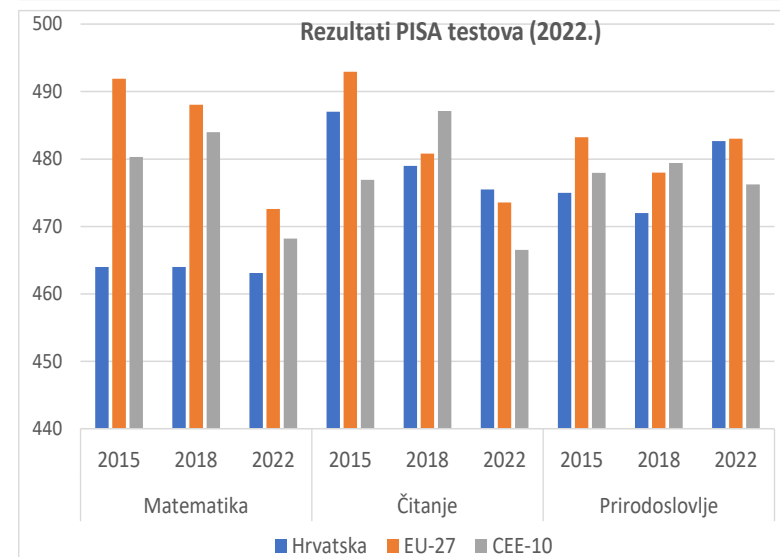
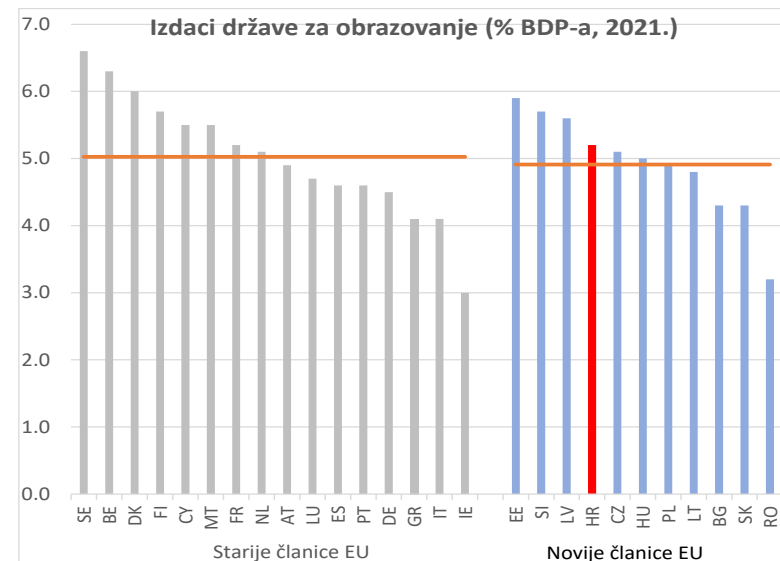
- EK Hrvatsku je svrstala među četiri članice EU, koje će do 2030. zabilježiti najveći pad radne populacije. Hrvatska će imati pad od 6,8% ili 150.000, što je gotovo tri puta snažniji pad od prosjeka EU-27.
- **Po procjeni EK radna populacija u Hrvatskoj do 2050. godine mogla bi se smanjiti za 459.000 ili čak 20,6%.**
- Potencijal tržišta rada leži u jačoj aktivaciji radno aktivnog stanovništva s naglaskom na žene čija je stopa participacije na tržištu rada niska, te povratku emigranata kroz ciljane mjere.
- **U emigraciji je čak 16% stanovništva, a jaz u medijalnoj plaći prema paritetu kupovne moći između Hrvatske i EU se smanjuje. Hrvatska je u 2023. dosegla 76% BDP-a per capita u terminima kupovne moći, pa je povratak sve atraktivnija opcija.**
- Pametnim politikama na tržištu rada te u obrazovnom i mirovinskom sustavu Hrvatska može prepoloviti godišnju potrebu za uvozom strane radne snage na 20-25 tisuća godišnje tijekom idućih sedam godina.

Potrebe za uvoznom radnom snagom	OSNOVNI SCENARIJ	PAMETNE POLITIKE
HRVATSKA	45.000	20.000
NJEMAČKA	482.000	200.000
ITALIJA	415.000	89.000

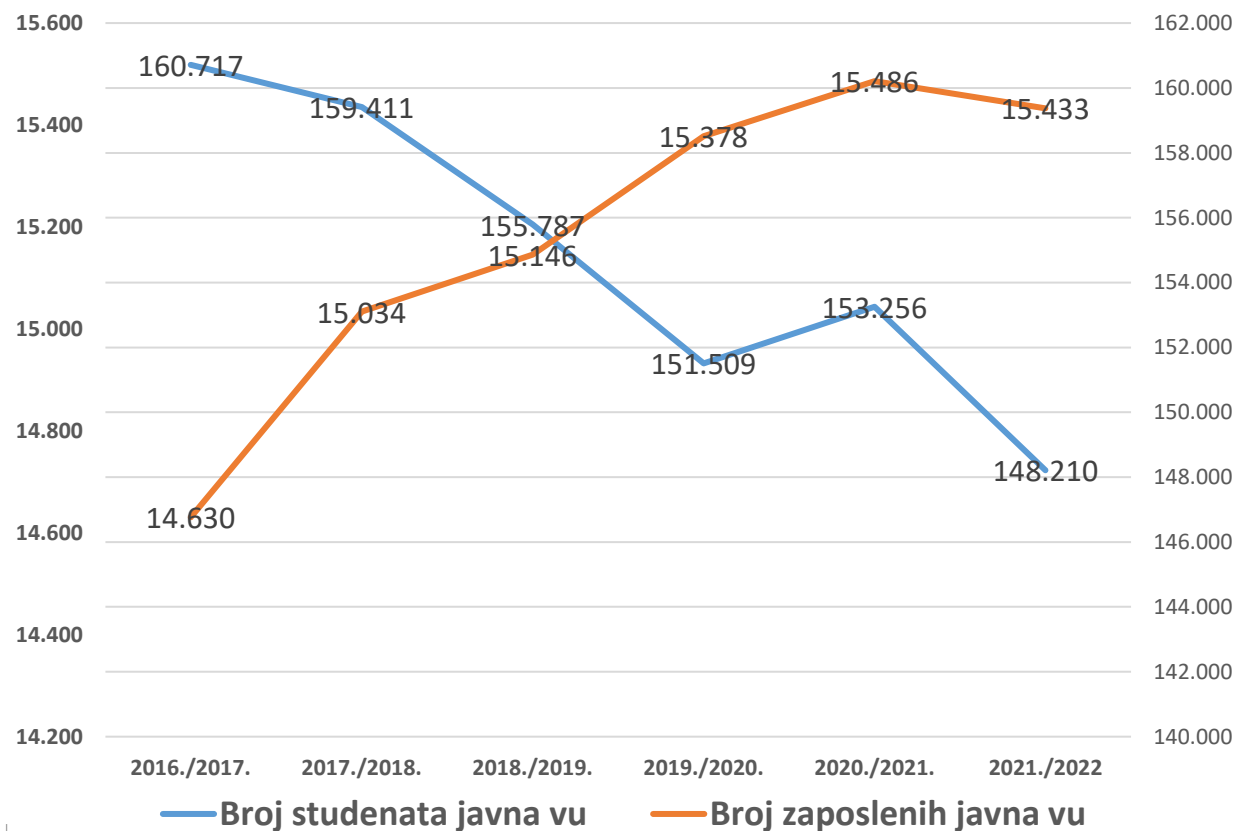
OBRAZOVANJE USKLADITI S POTREBAMA TRŽIŠTA RADA

- Sredstva za obrazovanje su više nego dostatna (ulažemo 5,4% BDP-a, EU prosjek 5,0% BDP-a, isto tako mi ulažemo 12% proračuna, EU prosjek je 10%), ali obrazovne programe treba snažno uskladiti s potrebama tržišta rada i sektorima pametne specijalizacije.
- Sustav obrazovanja nije učinkovit, broj učenika u osnovnim školama pao je u 10 godina za 6,5%, u srednjima za 18,8%), a broj nastavnika u sustavu je u isto vrijeme rastao.
- Od oko **120.000 stranih radnika** koliko godišnje „dolazi” u Hrvatsku, samo je oko **300-400 visoko obrazovanih**. Hrvatska kroz uvoz studenata iz trećih zemalja, koji dolaze radi stjecanja diplome, može nadomjestiti pad visokoobrazovanih. Ali tu postoje velike administrativne barijere.
- **HUP se zalaže za jačanje suradnje obrazovnih ustanova i poslodavaca, aktivne politike zapošljavanja, digitalnu tranziciju kroz obrazovanje, učinkovite modele financiranja obrazovanja uz jaču konkurenciju obrazovnih ustanova i povećanje efikasnosti javnog obrazovnog sustava.**

PREPOZNATI PRIVLAČENJE STRANIH STUDENATA KAO PRIORITET

- Nakon završenog jesenskog upisnog roka u 2023. ostalo je nepopunjeno 11.673 mjesta od čega **8.873** mjesta u javno financiranom visokom obrazovanju.
- Broj studenata kontinuirano pada, broj studijskih programa koje država financira kontinuirano raste.
- Udio inozemnih studenata sa svrhom stjecanja visokoškolske kvalifikacije (eng. degree mobility) u studentskoj populaciji je u Hrvatskoj 1,2% (najlošiji u EU).
- Cjelokupni proces ishoda viza i izdavanja dozvole boravka za studente zainteresirane za cjeloviti studij u RH je prespor i nije u dovoljnoj mjeri digitaliziran.
- Uvesti realne cijene obveznog zdravstvenog osiguranja studenata kroz HZZO za studente iz trećih zemalja. Sada smo oko 5 puta skuplji od Njemačke ili Češke (oko 1000 EUR upisnina + 1000 EUR po godini vs. 350-500 EUR).

PAMETNA IMIGRACIJSKA STRATEGIJA

- **HUP se zalaže za donošenje ciljane imigracijske politike kojem ćemo definirati potreban profil radne snage**
- U sklopu pametne imigracijske politike privlačiti visoko kvalificirane radnike u sektorima koji postižu brži realni rast produktivnosti i mogu biti perjanice ekonomije poput ICT-a, turizma, graditeljstva, poljoprivrede te dijelova prerađivačke industrije
- U sklopu pametne imigracijske politike privlačiti studente koji dolaze s ciljem stjecanja cjelovite kvalifikacije jer je takve moguće integrirati u društvo nakon završetka studija
- **Ciljati imigrante među studentskom populacijom kao što to rade Australija ili Nizozemska**
- Potrebno je daljnje poboljšanje procesa kroz dodatnu digitalizaciju te jače korištenja 'EU Plave karte' i jednostavnije procedure spajanja obitelji
- HUP podržava prijedlog novog Zakona o strancima, produljenje trajanja dozvola za boravak i rad na 3 godine, proširenje mogućnosti sezonskog rada, lakše promjene zanimanja i poslodavca te suzbijanje rada na crno
- Pojednostaviti procese poput ograničavanja broja zahtjeva za izdavanje dozvola u kalendarskoj godini te uvođenja bjanko zadužnice

KLJUČNI ZAHTJEVI HUP-a

- 1. Daljnje unaprjeđenje Zakona o strancima, kroz digitalizaciju procedure zapošljavanja, proširenje mogućnosti sezonskog rada stranih radnika, uvođenje tečajeva hrvatskog jezika i kulture za strane radnike, uvođenje bodovnog sustava za najpotrebnije vještine**
- 2. U sklopu pametne imigracijske politike poticati legalno useljavanje jasnim procedurama te privlačiti visoko kvalificirane radnike u sektorima koji postižu brži realni rast produktivnosti u odnosu na EU prosjek**
- 3. Pored ciljne imigracijske politike, problem manjka radne snage moramo riješiti povećanjem stope aktivnosti i zaposlenosti, naročito mladih i žena, kao i većim udjelom radne snage s tercijarnim obrazovanjem u cilju bržeg rasta produktivnosti**
- 4. Smanjiti porezni klin na srednje visoke i više plaće na razinu TOP 5 najkonkurentnijih članica EU ili za 10 postotnih bodova kroz povećanje praga primjene više porezne stope poreza na dohodak te limitiranje doprinosa za zdravstveno i mirovinsko osiguranje na četiri prosječne plaće**
- 5. Izjednačiti porezni tretman rada te dohotka od imovine (naročito rente!) u srednjem roku**
- 6. Donijeti moderan Zakon o radu u smjeru zaštite radnika umjesto radnog mjesta, promocije fleksibilnih oblika zapošljavanja, jednostavnijih propisa i ukidanja zaštitnih klauzula**
- 7. Obrazovne kurikulume treba snažno uskladiti s potrebama tržišta rada naročito u sektorima koje ističemo kao prioritetne u Strategiji pametne specijalizacije te osigurati privlačenje stranih studenata**